

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
Félévre . . . 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
dr. BALOGHY ERNŐ.

Kiadótulajdonos:
BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEKET
és nyilttéri közleményeket a kiadóhivatal vesz fel.
MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.

Selyemtenyésztésünk.

Zombor, 1903. augusztus 27.

A selyemtenyésztés — a szegényebb néposztálynak a gazdasági iparága — hazánkban 1880 óta részesül a kormány behatóbb gondozásában, amióta tudniillik az országos selyemtenyésztési felügyelőséget szerveztük Szegzárdon s annak vezetésére Bezerédj Istvánt sikerült megnyerni. Az ő lelkes, céltudatos és lankadatlan törekvésének sikerült nemcsak a selyemgubótermelést parányi kezdetből annyira fejleszteni, hogy ez az egy tenyésztési ág ma már a családok ezrei közt oszt szét milliókra rugó keresetet, hanem a selyemfonó ipart is rövid idő alatt oly polcra emelte, aminővel kevés iparágunk dicsekedhetik.

A selyemtenyésztés közgazdasági jelentőségét az elmúlt évről szóló néhány adat és tapasztalat is megvilágítja. Pedig az 1902-ik év nem volt kedvező selyemtenyésztésünkre, mert csakis a selyemtenyésztő községek száma emelkedett. 1891-ben ugyanis 2535 községben, 1902-ben pedig 2667 községben foglalkoztak selyemtenyésztéssel. Ellenben a selyemtermelő családok száma csökkent, amennyiben 1901. évben 95,888 család, 1902. évben pedig 94,605 család termelt selymet.

Szerencsére azonban a visszaesés

csak muló jelenség, mely tisztán természeti okból ered. Ugyanis 1902. év tavaszán akkor jött a fagy, amikor a tenyésztőknek éppen kiosztották a hernyókat. Sokan tehát attól tartva, hogy a szederfalevél lefagyott és így nem tudják majd táplálni hernyóikat, nem is vállalkoztak a selyemtenyésztésre.

Eme félelem nem volt egészen indokolt, amennyiben a szederfák csakhamar ismét kihajtottak, habár nem oly mértékben, hogy ez a selyemtermelést szaporította volna.

Ilyen esztendő különben gyakran előfordul a selyemtermelő országokban. Sőt volt idő, midőn például Olaszországban a fagy miatt még nagyobb arányokban csökkentek a termelők száma.

A selyemtermelők számának csökkenése és a lombhiany következtében természetesen csökkent a gubótermés is. Az 1901. évi 1.776,665 kilogramm terméssel szemben 1902. évben a gubótermés 1.342,125 kilogramm volt.

A tenyésztők azonban alig szenvedtek valami kárt, mert ezen általános gyengébb termés következtében a selyemárak emelkedtek a világpiacon és a szegzárdi felügyelőség ezt a kedvező fordulatot arra használta fel, hogy a tenyésztőknek I. osztályu gubóért 10 fillérrel, II. osztályuért 20 fillérrel ma-

gasabb vételért adott, mint amennyit előre megállapított a tenyésztési év előtt. Ennek a révén a tenyésztők 240,000 koronával több keresethez jutottak.

Aki figyelemmel kísérte 1902-ben az ország gazdasági életét, az tudni fogja, hogy általában milyen nagy károkat okozott a fagy. És ha meggondoljuk, hogy milyen nagy ártalmára volt a fagy a gyümölcsstermelésnek, akkor lehetetlen a selyemtenyésztéstől azt az elismerést megtagadni, hogy még a legrosszabb időjárás mellett sem károsodik annyira, mint károsodnak más termelési ágazatok.

Örvendetesebb jelenség azonban, hogy 1902. évben a fonódákban és a gubóraktárakban alkalmazott munkások és munkásnők sokkal többet kerestek, mint az előző évben.

Ugyanis míg 1901. évben a fonódák és a gubóraktárak 1.448,805 korona keresetet fizettek ki, addig ez a kereset 1902. évben 1.538,283 koronára rugott. Tehát majdnem 100,000 koronával volt több, mint az előző években. Ez biztos jele selyemfonó iparunk fellendülésének.

A selyemfonó ipart Magyarország jelenleg 5 fonógyárban űzi oly szép eredménnyel, hogy egymásután építjük immár az új fonógyárakat; s legutóbb

A BÁCSKA tárcája.

A kém.

— Elbeszélés. —

1862-ben volt. Richmond előtt táboroztunk és Mac Clelan várta a parancsot, hogy conföderisták ellen vonuljon, de ez a parancs mindaddig nem jött.

Ezredesünk a déli vidékről származott, a háboru kitörése alkalmával azonban feleségének és rokonainak ellenére az éjszak ügyéhez csatlakozott, de ezen hazafisága közte és családja közt mélyen tátongó űrt idézett elő. Felesége és leánya, egy kb. 16 éves fiatal lány, sógoránál éltek, ki heves conföderista volt, míg az ezredes Washington uniónistáihoz csatlakozott.

Mi egész élettörténetét mindnyájan ismertük. Vitézsége miatt közbeesülésben állott.

Szerette feleségét és gyermekét és tőlük való elválása igen nehezére esett. Mindazonáltal sohasem panaszkodott és fájdalmát keblébe rejtette.

Akkor kapitány voltam és egy detache-

ment vezényeltem. Egy napon sátrába hívtak és így szólt hozzám: „Kapitány úr! Mac Clelantól értesítést kaptam, hogy ellenségünk erőinkről teljesen informálva van. Kémnek kell a táborban lenni, és ennek véget kell vetni. Becsületem kockára van téve, ha hűségem valamiképp gyanúsítatik. Kérem tehát kutassa ki a kémeket és ha megkerült, irgalmatlanul elbánnunk vele.

Thornton ezredes! mondám, gyanum van valakire!

Ugy? — kiáltá fel esodálkozva és kire?

Röviddel ezelőtt, folytatám, sorainkban egy dobos szolgált, kit nem rég mint halottat hoztak vissza táborunkba. Az emberek a mezőn találták, a golyóktól a felismerhetetlenségig volt eltorzítva és csak ruháiról ismertük fel, melyeket viselt. Lepedőbe takartuk és eltemettük. Éppen mikor a testet a sírgödörbe eresztettük le, sapkája leesett fejről és láttuk, hogy haja fekete. Akkor tűnt fel, hogy dobosnak szöke volt, nem képzelem másként, minthogy az a dobos kém volt és ruháit egy halott katonával felesérelte.

És mennyi idős volt az a dobos?

Még igen fiatal; rám egy 16 éves fiú benyomását tette.

És mikor történt ez?

Tegnap reggel!

Ugy hiszem, gyanuja okodatolt és a fiú most már a felkelőkhöz utban van.

Ha csakugyan kém volt, mondám, ugy még elfoghatjuk. A conföderisták két napi ut távolságban állnak. A fiú bizonyosan az erdőn keresztül buvik és a nagy eső az utakat majdnem járhatatlanokká tette. Ha lóháton üldöz-ném, ugy vélem, még elfoghatom.

Az ezredes ez ajánlatot elfogadva, beleegyezett és már 15 perccel később hat emberrel elváltattam. Egész nap és egész éjjel lovagoltunk az erdőn keresztül és mert jó lovasok voltunk, jó nagy utat tettünk meg.

Éppen virradáskor figyelmeztetett egyik legényem egy személyre, mely egy bokor előtt mély álomba merült. Fiatal lány volt, kinek ruhája, bozótokon átfuródván, több helyen el volt tépve.

Igen szép volt és midőn arcát megtekintvén, dobosunkkal való hasonlatosságától meg voltam lepette. Igen, igen, tévedés nem foghatott fenn; ezek ugyanazon vonások és

is két új fonógyár építését határozta el a földmivélségi miniszter.

A két régebbi fonógyárat, a pansovait és az újvidéki előkelő francia cégek bérlik.

A tolnai fonodát az országos selyemtenyésztési felügyelőség saját kezelésében tartja egyrészt azért, hogy a nehezebben értékesíthető gubót ott feldolgozhassa, másrészt pedig és főképp azért, hogy ott kiképezze a magyar igazgatókat a magyar fonodák számára, akiket később a külföldi bérlők rendelkezésére bocsát.

A győri fonodát eddig Bodmer-Muralt zürichi cég bírta bérben. Ez a cég azonban zürichi telepét felosztatta és a selyemüzletben egészen más irányt követve, a fonodák bérletétől visszalepelt.

A Bodmer-cég visszavonulásának első hírére azonban legott többen jelentkeztek a győri fonoda átvételére. A jelentkezők közül Dumas és Martin cevennesi cégek adta a földmivélségi miniszter a fonodát. Ugyanis a világ legjobb selymét Cevennes vidékén termelik és fonják; a Dumas és Martin cég pedig éppen ezen a vidéken több mint száz éve működik és ugyszólván a legelső helyet foglalja el.

Főlöszlegesen külön kiemelni azt, hogy selyemiparunk fellendülésének minő biztos záloga az, hogy az országnak egyik új és még fiatal ipara ilyen híres régi cég kezébe kerül.

1902. évben épült a komáromi selyemfonoda. Ez a legnagyobb az országban.

Ezen fonodának berendezésével jóformán még el sem készültünk és Londonból már jelentkezett a Henckell Du Buisson és Társa cég, hogy ezt bérbe veszi. Együttal azon kívánságát fejezte ki, hogy a fonodát mielőbb átadják neki.

Legközelebb pedig két új fonodának az építését kezdi meg az állam, ugymint 1903 ban Lugoson, 1904-ben pedig Mohácson. Még hozzá se fogtak

ezek építéséhez, már is jelentkeztek a bérbevételére jónevű külföldi gyárosok.

A lugosi fonodát az udinei régi és előkelő Paruzza-cég veszi bérbe. A mohácsit pedig Amphoux és Társa cég kéri, mely a Chabrieres Morel és Társa lyoni céggel van összekötötésben.

Ez a tapasztalat, hogy ily fiatal korban levő iparágnál 3—4 évvel előbb bérbe akarják venni a létesítendő gyárat, biztos jele annak, hogy ez a gazdasági ág egészséges törzsből nőtt ki és nagy fejlődésre van hivatva. Ez a jelenség annál öröndetesebb, mert a magyar állam a selyemfonodák bérlőit csak azon mérvű támogatásban részesíti, a mennyit megtakarít azon, hogy gubóit helybeli bérlőinek eladván, nem kénytelen a gubót értékesítés végett külföldre szállítani.

Ezzel a csekély állami segélylyel szemben egyrészt az épületek és berendezések költsége amortizálódik, másrészt pedig körülbelül 150.000 korona keresetet nyújt évenként minden fonoda a munkásnőknek.

Annak, hogy selymünket itthon fonjuk fel, még megvan az a nagy előnye is, hogy a font selyem aránytalanul nagyobb értéket képvisel a gubónál és a font selyem ugyszólván az egész világon piacra talál és keresett árucikk.

Ha már most felvetjük a kérdést, hogy minek tulajdoníthatjuk azt az öröndetes tapasztalatot, hogy fonodáink bérbevétele körül az első európai cégek versenyeznek, ugy ezt első sorban gubóink kiténő minőségének kell betudni.

Hozzájárul ehhez másodsorban a magyar munkásnőknek ügyessége és tanulékonyága, valamint az a körülmény, hogy fonodáink berendezése a külföldnek egyhangu elismerése szerint a leg-tökéletesebb. Mert csakugyan, fonodáink a technika legújabb vívmányainak felhasználásával vannak berendezve.

Előnyére válik az ügynek természetesen az is, hogy az állam a bérlőknek minden újabb indokolt és jogos igényét a berendezés tökéletesítése körül

a lehető legnagyobb lelkiismeretességgel törekszik kielégíteni.

Ma nincsen selyem a világon, mely jóságával felülmulná a magyar selymet. Nincsen olyan átlagos ára a selyemnek, a melyet el ne érne a magyar selyem.

Hogy a megkezdett uton hasonló sikerrel tovább haladjunk, minden illetékes tényezőnek oda kell hatni, hogy a népet a selyemtenyésztés áldásáról felvilágosítsa; a hol csak lehet, a szederfákat szaporítsa és kimélje. Ha ezt lelkiismeretesen követjük, a következő évtizedben a nemrég még csekély kis kezdetből hatalmas iparág fog fejlődni.

A vármegyei tanítók XXVIII. évi közgyűlése Zentán.

Lapunk mult számában közölt tudósításunk kiegészítéséül a következőket írja levelezőnk:

Molnár Ferenc elnök őszinte örömmel üdvözli a rendkívül nagy számmal egybegyűlt egyesületi tagokat. Majd előadva a titeli közgyűlés óta történeteket, örömmel jelenti, hogy a körök közül különösen az apatini, a szabadkai, a zentai, a titeli és a szabalyai tűnt ki munkásságával. Ezután felolvastatja a Zsilinszky Mihály kultuszminiszteri államtitkártól, Schmausz Endre főispán, az egyesület diszelnökétől és Gräff Nikáz kir. tanfelügyelő által küldött üdvözlő táviratokat. (Élénk éljenzés.) Indítványozza, hogy a közgyűlés a kiténtető figyelmet táviratilag köszönje meg; együttal üdvözölje Wlassics Gyula kultuszminisztert és Gräff Nikáz kir. tanfelügyelőt, utóbbi a Ferenc-József-renddel törtéut kiténtetése alkalmából. (Általános helyeslés.)

A népiskolai szakfelügyeletről Novoszel János tartott sikertült előadást. A közgyűlés azt határozta, hogy tekintettel arra, miszerint a mult évben kiadott Utasítás hatása még nem érezhető, sok helyütt még életbe sem lépett: a kérdés tüzetes tárgyalását a jövő évi közgyűlésre halasztja.

Igazán érdekes és mindvégig tanulságos volt Haraszty Gyula szabadkai tanítónak „Az elemi rajzoktatás és ennek fokozata az iparos

ugyanaz a szőke haj, mikkal dobosunk birt. Szívem arra a gondolatra, hogy a dobos álruhás lány volt, hevesebben dobogott, ki kém gyanánt esempészte be magát táborunkba.

Hamar leszálltam lovamról és föléje hajoltam. A nagy fáradság következtében álma oly mély volt, hogy nem ébredt fel. Zsebéből egy a conföderistákhoz intézett levélesomagot huztam ki. Feltörtem a pecsétet és olvastam tartalmát. Hadseregünk pontos leírása volt, terveinket és látképeinket is tartalmazta.

A kétség tehát ki volt zárva, hogy ez a szép alvó kém.

Füek, mondám, miközben hangom reszketett, „tegyétek kötelességeket!”

Azonnal ott termet két legényem és ébresztgette.

El vagyok veszve! — kiáltá kétségbeesetten és visszahanyatlott.

Hová visznek? kérdé félelken.

Thornton ezredeshez — feleltem én.

Nem, ne vigyenek ő hozzája. Öljenek meg itt. Nem félek a haláltól és nem könyörögök életemért!

Kérése persze hiábavaló volt és én nem tehettem mást, mint paranesomat ismételni.

Most kiáltani és ellenkezni, védekezni kezdett ugy, hogy csak nehezen tudtuk lecsillapítani és lóra ültetni.

Napnyugtakor tértünk vissza a táborba és én rögtön az ezredeshez mentem.

Nos, kérdé alig hogy beléptem, — megvan a kém?

Jelentem alásan ezredes úr — igenis meg van, de a dobos csak álruhás lány volt.

Leány? — kiáltá fel elesodálkozva az ezredes.

Igen is! Itt van:

E pillanatban hureolták be legényeim a foglyot, ki az öröktől kiszabadulva az ezredes lábaihoz borult — atyám! — kiáltással

Ida! Lányom! — kiálta az rémulten.

* * *

Éjfél volt, midőn a hadbírótság ítéletét hozta. Az ezredes nem volt a tárgyaláson és engemet biztak meg, hogy az ítéletet tudomására hozzam. Sátrában találtam, hol egy gyertya fényénél a bibliában olvasott.

Mint rendesen, mostis nyugodtnak látszott.

Nos? — bünösnek találták?

Bünösnek találták, mondám, de ítéletet még nem hoztak. Tudják mennyire szereti lányát és azért öntre bizták, hogy sorsa felett döntsön. Halálra ítélteti, de meg is kegyelmezhet neki. Ezredes úr! könyörgöm a leányáért és hagyja életben!

Izgatottan járt fel és alá a sátrában és én kinosan vártam válaszát; hozzám fordulva végre mondá:

„Hozza ide és várja további paranesomat!”

Engedelmeskedtem és néhány perc mulva vissza is tértem a szép leánynyal. Lassu léptekkel közeledett, mignem atyja előtt megállt. Egy pillanatig végig nézte, aztán elfordult tőle, hogy könnyeit elrejtse, melyek szeméibe tölultak és aztán mormogá:

„Erősnek kell lennem, erősnek kell lennem!”

Lecsendesedett, keményen a szemé közé nézett és teljesen nyugodt hangon mondá: „Ida, életem fénye, léletem reménye voltál és egykor egy méltó férfi oldalán vételek látni; de mindennek vége, immár vége! Nemesak hazádat árultad el, de atyádat is!”

Nem, nem! — kiáltott vadul. Téged

tanonciskolában" című, a gyakorlati életből merített gyönyörű szabad előadása. Valóságos mintatanítás volt ez, amelyet, bár hosszú ideig tartott, mindvégig élvezettel hallgattak.

Ezen előadás hatása alatt mondja ki a közgyűlés, hogy szakít az eddigi gyakorlattal, nem rajzolat többé pont- és hálózattal ellátott rajzlapokra és füzetekre, hanem csak tiszta papírosra. 6 pontból álló határozati javaslatát egyhangulag elfogadta.

"A háziipar meghonosításáról" Zabik László által készített munkát Mezey Mihály adta elő. Határozati javaslatát, mely szerint a tanító van bízva arra, hogy mindent megtegyen népe jólétének előmozdítására, egyhangulag elfogadta.

A Magyarországi Tanítók Országos Bizottságába kiküldött képviselők jelentését s ezzel kapcsolatban a tanítói fizetések rendezésére vonatkozó javaslatot Zatskó Alajos terjesztette a közgyűlés elé.

Az elsőt tudomásul véve, a másodikat elfogadva, határozatként kimondják, hogy a tanító fizetése kevesebb nem lehet, mint a XI. rangsor 3. fokozatába beosztott állami tisztviselőé s ez 5-5 évenként 10%-al emelkedik annyiszor, ahányszor 5 évet szolgál az illető.

A pénztár rendben találtatott s pénztáros a felmentést megkapta.

A jövő évre a következő kérdések tűztek ki:

1. Miképp védekezhetnénk legcélszerűbben az alkohol káros hatása ellen.
2. A népiskolai szaktanfelügyelet.
3. Az iparos tanonciskola szervezete.

Ezeket felül, míg megoldást nem nyer, állandóan napirenden tartandó a tanítói fizetések rendezése és a nyugdíj revízió kérdése.

A jövő évi közgyűlés Szabadkán fog megtartatni.

A közgyűlés elfogadta Handelsmann Antal szabadkai tanítónak következő indítványát: „Mondassék ki törvényben, hogy a tanító a közigazgatás terén ügyvéd által képviseltesse magát" s elhatározta, hogy a M. T. O. Bizottsága útján e tárgyban felterjesztést intéz a kultuszminiszterhez.

Végül Molnár Ferenc, az egyesület elnöke köszönetet mond dr. Dudás Gyula

tanfelügyelőnek, hogy közgyűlésünkön mindvégig részt vett; Szűcs Lajos gimnáziumi igazgatónak, amiért az intézet több termét átengedni sziveskedett s Zenta város tanácsának a közgyűlési teremért.

Amidőn hálás köszönetet mond egy a maga, mint a tisztársai nevében a beléjük helyezett bizalomért, felhívja a közgyűlést, hogy a tisztújítást ejtse meg.

A tisztújítás Jakobb József korelnök és Lippert Ferenc korjegyző vezetése mellett a köv. eredményvel ejtetett meg:

Elnök: Molnár Ferenc. Alelnökök: Scherer Sándor és Bakody Márton. Jegyzők: Novoszel János, Parcsotich Mihály és Zatskó Alajos. Pénztárnok: Császár József. Ellenőr: Wadanits Gyula. Könyvtáros: Czirfusz János.

Választmányi tagok: Abrasich Antal, Meznerics Ferenc, Petonszky József, Takáts Ede, Kladek Mihály, Nagel Sándor, Kovács Géza, Forray Ferenc, Mezey Mihály, Resdi Miklós, Földessy István, Fárbas József, Szűcs Ferenc, Jakobb József, Molnár Gábor, Farkas Ferenc, Harsányi János, Popov Bogdán, Bretz Ede és Petres János.

A Magyarországi Tanítók Országos Bizottságába beválasztott képviselők: Forray Ferenc, Kovács Géza, Meznerics Ferenc, Nagel Sándor, Novoszel János, Petonszky József és Zatskó Alajos.

Örömmre szolgál még azt is jelenthetni, hogy a Magyarországi Tanítók Országos Bizottsága f. hó 18-án Budapesten megtartott ülésén egyesületünknek a népiskolai szakfelügyelet és a tanítói fizetésrendezés tárgyában hozott határozatait elfogadta s ily értelemben intéz felterjesztést a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterhez.

H i r e k.

Szerémszék fő- és alispánja.

A hivatalos lap keddi száma közli, hogy a király öfelsége Hideghéty Imre földbirtokost Szerémszék és Zimony város főispánjává és Szubotits József államügyészt Szerémszék alispánjává nevezte ki.

Nyugalomba vonult alezredes.

A honvédelmi miniszter olcsvári Olcsváry Ödönt, a szabadkai 6. honvédegyalozred alezredesét betegsége miatt szabadságolta és jelenlegi szolgálati alkalmazása alól fölmentette.

apám, nem árultalak el. Tudod, hogy nagyapám a dél forró követője és szavaitól elcsábittattam magamat, hogy kémmé legyek.

Igaz, hogy terveiteket elsajátítottam és egy conföderista tábornokhoz voltak nálam tudósítások, de csak azon föltétel alatt akartam azokat kiszolgáltatni, hogy bármi történjék is, életemet megkímélem!

Mi közöd hozzá, hogy mi lesz belőlem, viszonzá szigorúan az ezredes, most vétkeért bűnhődni kell, még pedig — halállal!

Halállal! — kiáltott fel a lány és eszméletlenül rogyott a földre.

* * *

A következő reggel borus és esős volt; az egész természet sirni látszott. Csak az ezredes maradt komoly és nyugodt.

„Vezesse elé foglyát!” — mondá hozzám jéghidegen.

Elhagytam és azonnal vissza is tértem.

Ezredes úr! — kiálték rémülten és térdre borulva mondám: „Mehalt!”

Mehalt?! — kiáltá fel.

Igen, meghalt! — hidegen és élettelenül

találtam. Megmérgezte magát; mert üvegeskét találtam kezében.

Az Isten ítél! mondá hosszú hallgatás után.

Ezredes úr! — mondám — ő meghalt, Ön hazájának tett esküjét megtartotta. Engedje meg, hogy méltányos temetést rendezek neki.

Tegyen, amit akar! — viszonzá és mélyen meghatva székébe rogyott.

Elmentem és a temetés előkészületeit megtettem, melyen az ezredes nem jelent meg.

* * *

Három év mult el, míg a háboru bevégeződött. Thornthon ezredes egészen a tábornoki rangra vitte fel és én — ezredes lettem.

Washingtonban voltunk és a tábornokot meghívtam esküvőmre. Későn jött és a vendégek már mind a nagy teremben gyűltek össze.

Nem kis félelemmel mutattam be menyasszonyomat. Felemelte fátylát, letérdelt előtte és mormogá:

„A t y á m!”

Visszatántorodott, elhalványodott és igen mély indulattal látszott küzdeni. De aztán át-

Jegyzőválasztás. Nádalyon községi jegyzővé egyhangulag Kekézovich István zsablyai helyettes jegyző választott meg.

Uj plébános. Bácsvaskút községben már 28 év óta működött Pilger Nándor, mint ideiglenes adminisztrátor s e 28 év alatt egy-maga állott jóformán mindig káplán nélkül az 5000 et meghaladó lelki gyermekei élén. Huszonnyolc évi munkájának csak azt az egy eredményét akarjuk megemlíteni, hogy az általa alakított segélyszövetkezettel kiragadta községét az uszorások karmaiból s a község szegényeit talpra állította. Csendben, buzgón működött Pilger Nándor, mint ideiglenes adminisztrátor, míg végre a kertleli papság maga fordult Császka György dr. érsek urhoz, hogy a buzgó papot, ki a kertletnek neosztora is, véglegesítse, illetve nevezze ki plébánosnak. Ez óhajnak a kegyelmes érsek ur a napokban egy gyönyörű leirattal eleget is tett és kinevezte Pilger Nándort plébánosnak. A hír a községben nagy örömet keltett s ez örömeink őszinte kifejezést adtak az új plébánosnak üdvözlésére siető községi előljáróság, tanítói kar s a község aprajagya.

A bácsi püspökség eszméje ismét felmerült és tekintve a magyarság helyzetét itt nálunk, ez a kérdés elsősorú fontosságu. Valóságos magyar kulturintézménynek fejlődhetnék, mire pedig égető szükségünk van nekünk bácskaiaknak, de szükségünk van a torontáliaknak és csongrádiaknak is.

Kegyuri ülés. Zombor szab. kir. róm. kath. kegyuri bizottsága f. évi augusztus hó 30-án, vasárnap délelőtt 11 órakor a város háza közgyűlési termében rendkívüli közgyűlést tart.

Eisenhut műveinek kiállítása.

Az országos képzőművészeti társulat nagyban készült Eisenhut Ferencnek, az idegenben elhunyt bácskai születésű kiváló művésznek hátrahagyott műveiből rendezendő kiállításra, mely október havában nyílik meg a Múcsarnokban. A kiállítás előreláthatólag rendkívül gazdag anyagánál fogva igen érdekes lesz s a titkárság ismételten kéri a közönséget, hogy akinek még van Eisenhut-féle kép a birtokában, sziveskedjék azt mentől előbb a Múcsarnokba beküldeni. Az őszi tárlat, mint rendezés, ez évben is november hó 15-én nyílik meg.

Táncestély. A zombori főiskolai ifjuság bucsuzik a vakációtól és ez alkalommal folyó hó 29-én este fél 9 órakor az „Elefánt” szállóban táncestélyt rendez. A táncestélyre — melyre külön meghívót nem adnak ki — az érdeklődőket szivesen látja a rendezőség.

karolta, keblére vonta és mialatt barázdás arcán a könnyek legördültek, mondá:

„Idám, édes Idám! — hát élsz? Hála Istennek!”

Persze, hogy mindent meg kellett magyaráznom és így mindent bevallottam, hogy mostani menyasszonyomat akkor arra birtam, hogy halottnak tettesse magát. Néhány bajtárs beavattam a titokba, helyette egyik elesett katonámat temettem el, míg a kém titokban egyik barátjához menekült.

Míg a háboru tartott, nem mertem a titkot felfedezni és az egész század is megtartotta a titkot és hallgatott.

De midőn az országban ismét béke és egyetértés uralkodott, őt, kinek életét megmentettem, megint felkerestem és elnyertem szerelmét.

Azóta évek multak és ha most Thornthonnak boldogságtól ragyogó arcába nézek, ki már most persze ipam, akkor köszönetet mondok az Ég urának, hogy abban a helyzetben lehettem, hogy parancsai ellenére eslekedjem.

Németből: **Holzmann Ignác.**

Motoros vasut Szeged és Szabadka között. Megírtuk annak idején, hogy a magyar államvasutak igazgatósága a motoros közlekedést mindjobban ki akarja terjeszteni a vasúti vonalakon s így tervbe vette, hogy a torontáli helyi érdekű vasutakat is motoros közlekedésre rendezi be. A motorokat, mint értesültünk, már meg is kapta a szegedi üzletvezetőség. Egyelőre két motort bocsátott az igazgatóság rendelkezésre, a melyek próba-közlekedést végeznek. A rendes vágányu vonalra a próba Szeged—Szabadka között történik, a keskenyvágányura Nagybecskerek—Zombolya között. A motoros közlekedést mindkét vonalon már a napokban megkezdik s ha a próba beválik, az összes vonalakat motoros közlekedésre rendezik be. A dolog egyébként már annyira megérett, hogy az igazgatóság a motoros közlekedés teljes menetrendjét megállapította s most már csak a próba sikerétől függ, hogy Torontál vasúti közlekedése már legközelebb föllendüljön.

Halálozás. Özv. Gruda Jenőné szül. Schultz Hermina folyó hó 26-án életének 69. évében elhunyt. A gyászba borult család a következő gyászjelentést adta ki: Alulírottak úgy a maguk, valamint az összes rokonság nevében fájdalomtól megtört szívvel jelentjük özv. Gruda Jenőné szül. Schultz Herminának Zomborban folyó évi augusztus hó 26-án esti 6 órakor, hosszas kínos szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után, élete 69-ik évében történt gyászos elhunytát. A boldogult földi maradványai folyó évi augusztus hó 28-án délután 5 órakor fognak a vitéz utcai gyászházban a róm. kath. egyház szertartásai szerint beszenteltetni és a szent Rókus sírkertben örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szentmise áldozat pedig augusztus hó 29-én reggel 8 órakor fog a helybeli plébániatemplomban a Mindenbatónak bemutatni. Zombor, 1903 évi augusztus hó 27-én. Áldás és béke lengjen a drága halott porai felett! Virter Antalné szül. Gruda Irma, Gruda György, Gruda Károly, Gruda Pál, gyermekei. Özv. Schultz Jánosné szül. Salló Anna, édes anyja. Schultz Julia, özv. Oszusky Józsefné szül. Schultz Kornélia, özv. Volszky Lászlóné szül. Schultz Leontin, testvérei. Gruda Györgyné szül. Ilijevits Zsófia, Gruda Károlyné szül. Mendlik Ilma, Gruda Pálné szül. Dampfinger Janka, menyei. Virter Irén férjével, Virter Ferenc, Virter László, Virter Dezső, ifj. Gruda György, Gruda Janka, Gruda József, Gruda Jenő, Gruda Jolán, ifj. Gruda Károly, Gruda Irén, Gruda Ilma, Gruda László, Gruda Sándor, unokái.

Zombori lovak győzelme Beregszászon. A Beregvármegyei urkocsisok egyesülete által Beregszászban e hó 15-én és 16-án rendezett üggető versenyeken a zombori lovak szép és nem várt eredményt értek el, nem várt eredményt azért, mert az ország legjobb lovaival szemben is tudtak győzedelmeskedni. Roheim Zsiga aranyifjúságunk egy köztisztelőben álló tagja és lelkes sportsmanu vállalkozott arra, hogy lovait elvigye messze vidékre és hogy a bácskaiaknak és zomboriaknak dicsőséget szerezzen. Amint ez az alábbi verseny eredményből kitűnik, ez fényesen sikerült is. Az I. napi „Beregvármegyei urkocsisok egyesületének díjában“ 9 fogat közül a IV-ik helyet foglalta el. Biztosan sokkal közelebb lehetett volna fogata a nyerőhöz, ha a lovainak a lábában nem lett volna még a hosszú ut fátadalma. „Az egyes fogatok versenyében“ Roheim „Flossie“ nevű lova csak egy orhoszal lett második és ezzel egy gyönyörű tiszteletdíjat, a bácskaiakat megillető, ezüsttel gazdagon kivert söröskorsót nyert. A második napon elért sikerek még szebbek voltak, amennyiben az „egyesületi díj kettes fogatok versenyében“ az ország legjobb fogataival szemben Roheim „Darling H“ és „Cicus“

nevű lovai igen szép győzelmet arattak. A beregszászi közönség ezért a szép diadalért a jelenlevő zomboriakat oly egetverő éljenzéssel ünnepelte, hogy a turfon jelenlevő Fedák Zsazsa úgy nyilatkozott, hogy a „Bob herceggel“ elért legszebb sikere: alkalmával is alig kapott ekkora éljeneket. Az egyes fogatok vigaszversenyében a harmadik és a zárversenyben színtén a harmadik helyet foglalták el a zombori lovak — maguk mögött hagyva számos kinttű fogatot — ezzel is szép tiszteletdíjat szerezvén gazdájuknak. A messze földön elért szép sikerekért igazán csak gratulálhatunk Roheim Zsiga urnak a passionatus sportsmannak és azt kívánjuk, hogy lovaival még sokszor szerezzen dicsőséget a zomboriaknak messze vidéken.

Házasság. Allaga Leó taja takarékpénztári tisztviselő, Allaga Ottó ügyvéd és földbirtokos fia feleségül vette Szűts Margit kisasszonyt, Szűts Mihály vármegyei ny. árvaszéki tlnök leányát.

Halálozás. Paracetich Mihályné szül. Hockstok Paulina folyó hó 24-én éjjeli 2 órakor, rövid súlyos szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után életének 62-ik, boldog házasságának 42-ik évében elhunyt. Temetése nagy részvét mellett f. hó 25-én délután 5 órakor ment végbe.

Javító és pótló érettségi vizsgálatok. A szegedi tankerületben a javító és pótló érettségi vizsgálatokat a szegedi városi (kegyesrendi) főgimnáziumban fogják megtartani. Az írásbeliek f. évi szeptember 2-án, a szóbeliek f. évi szeptember hó 9-én veszik kezdetüket.

Nagy idők tanuja. Vuketits Tivadar vasúti állomásfőnök, 48-as honvédfőhadnagy elhunyt Baján. Szerb nemzetiségű volt, de élte végső leheletéig jó magyar. Halála híre őszinte részvétet keltett.

Archeologiai ásatások B-Monostorszeg vidékén. A múzeumok és könyvtárak országos főfelügyelőségének rendszeres intézkedésére a vidéki múzeumok és könyvtárak nagyobb mérvű segélyezése és támogatása van évek óta tervbe véve. A hatás ennek következtében a vidéki múzeumoknál és könyvtáraknál mindenütt látható, amennyiben a vidéki múzeumok felállítására, régészeti leletek ásatására és általában az illető vidékek rendszeres kikutatására nagyobb mozgalom indult meg. Ép így vármegyénkben is több helyen folytak már régészeti ásatások, amelyeknek eredményei a zombori múzeumot gyarapították, sőt a folyó év nyarán B-Monostorszeg vidékén jelenleg is folyamatban van oly régészeti kutatás, amelynek emlékei a nagybecsű leletek tanúsága szerint a Kr. előtti 5—8-ik évezredből származnak. Nevezetesen egy neolith kőkori telepre bukkant Gubicza Kálmán bodrogmonostorszegi igazgató-tanító, aki már több év óta kutatja régészeti szempontból a vidéki telepeit. E hó 22-étől újlag ásatni kezdte e nevezetesnek ígérkező lelő helyet, ahol egy zsugorított és oldalt fekvő emberi csontváz szerint egy neolithkori temetőt van remény felfedezhetni. E lelet hírére jött meg hazánk erdélyi részéből Orosz Endre szorgalmas ősrégészeti kutatónk, aki több mint 15 éve kizárólag a történelem előtti őskor tanulmányozásával foglalkozik s akinek célja egyben a bodrogmonostorszegi prehistorikus telepnek állatfaunáját összegyűjteni és irodalmilag feldolgozni. Ugyanis fentnevezett lelőhelyen Gubicza Kálmán szerencsés volt egy oly nagybecsű állatmaradványt találni a múlt évi ásatásaiban, amely Magyarországra nézve a prehistorikus ember szempontjából unikumnak minősíthető. Ezen érdekes lelet a napjainkban Korzika, Szardínia s általában a Földközi tenger szíves szigetein vadon élő mouflon juhok (Ovis-Musimon) egy koponya töredéke szarvcsapjaival. Az érdekes lelet már tudományosan is fel van dolgozva dr. Koch Antal nagynevű budapesti egyetemi tanár által a földtani közlöny hasábjain. Méltán örülhet a vármegyei múzeum vezetősége, hogy Gubicza Kálmán szerencsés kutatása egy ily ritka és

érdekes lelethez juttatta a zombori múzeumot, aminővel e hazában egyetlen múzeum se dicsekedhetik. — Erre a megindult 8—10 napig tartó ásatásra felhívjuk az érdeklődők figyelmét.

Értesítés. A helybeli izr. népiskolában az 1903/4. tanévre szóló beiratásokat f. évi szeptember hó 1. és 2-án délelőtt 8 órától 12 óráig fogjuk a hitközség tanács-termében megtartani. — Izr. iskolaszék.

Zombor szab. kir. város felső kereskedelmi iskolájában a tanulók beírása szeptember hó 1., 2. és 3. napjain történik, mindenkor d. e. 9—12 óráig. Ugyanazon napok délutánjain vannak a pótló és javító vizsgálatok. Az intézetnek három osztálya van. Az alsó (I.) osztályba azok vehetők fel, akik a közép- vagy polgári iskola négy alsó osztályát sikerrel végezték. A felső osztály tanulói az iskolai év végén érettségi vizsgálatot tesznek, mely képesítés tekintetében a gimnázium, reál, vagy bármely felső kereskedelmi iskola érettségi vizsgálatával egyenlő értékű; e szerint jogosít a katonai egy évi önkéntességre is. A helybeli tanulók tandíja évi 60 korona, a vidékieké 80 korona, melyet felvételekor előre kell lefizetni. Ezenkívül minden tanulónak fizetnie kell: felvételi díj címen 4 koronát, az országos tanári nyugdíjalpra 6 koronát, az ifjúsági könyvtárra 2 koronát és az évvégi értesítőre 1 koronát. Szegényesorsu, jó előmenetelű tanulók tandíjmentességben részesülnek és iskolai könyveket is ingyen kapnak. — Minden egyébre nézve készséggel ad felvilágosítást az igazgatóság és vidéki szülőknek fiaik elhelyezésére szívesen ajánl tisztességes családokat. A helyek megválasztásánál kiváló gondot fordít az igazgatóság arra is, hogy a tanulók a helybeli magyar, német és szerb nyelveket otthoni társalgás útján is elsajátíthassák. A felső keresk. iskola igazgatósága.

Értesítés. A gőzgépezők és kazánfűtők képesítő vizsgái Szegeden szeptember hó 20-án d. e. 9 órakor fognak megtartani. A vizsgálati kérvények kellően felszerelve a m. kir. ker. iparfelügyelőséghez (Szilágyi-utca 1 szám) küldendők.

Szőlő és gyümölcsértékesítés. A „Magyar Szőlő és Gyümölcsstermelők Szövetkezete“ azon célból alakult meg, hogy a hazai csemege-szőlő, gyümölcs és zöldségnek külföldön való értékesítését előmozdítsa és úgy a csomagolás mint a szállítás tekintetében szakszerű és pontos utasítással szolgáljon. Minthogy ezen szövetkezetet a földművelésügyi miniszterium anyagilag és erkölcsileg támogatja, azt valamint a Magyar Szőlőgazdák Országos Egyesületét időszerűnek találjuk mindazoknak, kik különösen csemege-szőlőkészleteiket előnyösen értékesíteni óhajtják, figyelmébe melegen ajánlani. (B. B. vm. gazd. egyes.)

Szőlőgazdák figyelmébe. Zombor város tanácsa a következő hirdetményt adta ki: Az állami italmérési jövedékről szóló 1892. évi XV. t. c. végrehajtása iránt kibocsájtott pénzügyminiszteri utasítás 25. és 26. §-ai értelmében felhivatnak mindazon szőlőgazdák, kik saját termésti boraiktól a házi szükségletre szánt bormennyiség után a kedvezményes adótételt igénybe venni óhajtják, miszerint a 26. §. értelmében szerkesztendő, a bejelentő lakhelyét, házszámát, a szőlőbirtok terjedelmét holdakban, a házi-fogyasztásra felhasznált bor évi átlagos mennyiségét hektoliterekben, ugyancsak a folyó évben reményelt termést, a házi-fogyasztásra és nagyban vagy 5 hektolitert tevő mennyiségben való eladásra szánt bormennyiségét hektoliterekben tartalmazó bejelentés folyó évi szeptember hó 20-ig Vuits György városi mértekhiteljesítőnél nyújtsák be, mert ellenkező esetben az adó kedvezményre igényt nem tarthatnak.

Tüdőbetegek szivarja. A m. kir. dohányjövédék igazgatósága szeptember hó folyamán érdekes szivarujdonaságot hoz forgalomba: a beteg emberek szivarját. A dohányos ember nehezen tud lemondani második természetévé vált szenvedélyéről a dohányzásról, még ha orvosai figyelmeztetik is, hogy a dohány méreg az ő számára és nap.

jait megrövidíti. Ezeket akar most a magyar trafik segíteni. Az új szivar, amely Delicias néven került a fogyasztók szájába, teljesen ártalmatlan szivar, mert a dohánylevelekből, a melyekből készülnek, elvonják az összes dohánymérget, a nikotint s így a teljesen ártalmatlan füsttőló szerre tett szivarnak aromás szerekkel adnak zamatot. Az új szivar kétféle fajtáját fogják árulni. Az egyik keserű, a másik édeskes ízű. A beteg dohányosok bizonyosan kapva kapnak az új szivaron.

Vármegyénk hivatalos lapja.

Bács Bodrog vármegye hivatalos lapjának 9. száma a következő tartalommal jelent meg: Kereskedelmi miniszteri rendelet az ipari és kereskedelmi alkalmazottak letiltott munkabérének behajtása körül támadt batásköri öszszelítkezések tárgyában. Ezen rendelet valamennyi magyarországi iparhatóságnak szól, kivéve Fiume városát. Közli a kereskedelmiügyi miniszternek a sertéstrágya vasuton való szállításának szabályozására vonatkozó rendelet; továbbá, hogy a belügyminiszter a filipovai olvasó kör alapszabályait jóváhagyta, ugyanannak értesítését, hogy a fumei német császári konzulátus vezetése, Springer Miksa fumei német császári konzul hét heti szabadság idejének tartamára Baerecke curitybai német császári konzulra bízott. Hermann Mária körözése után hirdetések következnek.

Hangverseny.

Adáról írják: Az adai tanulóifjúság augusztus 22-én a szegénysorsu gyermekek felruházására igen jól sikerült hangversenyt rendezett, melynek fénypontja Haubner Károly hírneves zeneszerző szereplése volt. Kedvesen játszott a cimbalmon a kis Strausz Sárika. A szindarabban Banyári Matild k. a. a kedves Mama és Horváth Juliska k. a. a csinos Eliz lánya arattak nagy tetszést. A szereplő fiatal emberek szintén kitétek magukért.

A zentai „Mezőgazdasági- és Iparkiállítás” ünnepélyes bezárása

kedden folyó hó 25-én délután 6 órakor történt meg. A bezáró ünnepség legkiemelkedőbb pontja volt Tóth Lajos kiállítási elnök ünnepi beszéde, ki mindazokról megemlékezett és mindazoknak köszönetet mondott, kik a kiállítás megalkotásában tevékeny részt vettek. Ezek között első sorban Novoszel János titkár emelte ki, mint a kiállítás kezdeményezőjét és tulajdonképeni megalkotóját. Vidéki kiállítások között valóban páratlan az az erkölcsi és anyagi eredmény, mit a zentai kiállítás fölmutat. Messze vidékről csoportosan látogatók az iparosok és kigazdák a kiállítást és gyönyörködtek annak szép és tanulságos voltában. A lefolyt 10 nap alatt közel 10 ezer ember látogatta meg a kiállítást és a részt vevő iparosok valóban örvendetes anyagi eredményhez jutottak. A máskor csendes alföldi város képe teljesen megváltozott a kiállítás ideje alatt; a forgalom, a kereskedelem és ipar terén alig remélt örvendetes ltktetés állott be, melynek kibatásai minden téren a legszebb reményekre jogosítanak. A zentai kiállítás talán rég idő óta egyetlen, de követendő példa arra, miként lehet aránylag csekély anyagi erővel nagyobb szabásu, maradandó, hasznos alkotást létesíteni.

Lótenyésztési jutalomdíjosztás.

A Bács-Bodrog vármegyei gazdasági egyesület folyó évi szeptember hó 27-én Zomborban a vásártéren lótenyésztési jutalomdíjosztást rendez, a melyhez az egyesület minden tagját és a lótenyésztés ügye iránt melegen érdeklődő nagyközönséget tisztelettel megbivja. A díjakat a nagymélt. m. kir. földmivelésügyi miniszterium adja. Díjaztatni csak Bács-Bodrog vármegyei vagy városi kigazdák saját nevelési állatait fognak, a nagytenyésztők és gazdatisztek állatait díszkevelekkel tüntetnek ki. A kistenyésztők részére a kitűzött díjak a következők: I. Sikerült szopos vagy egy évesnél fiatalabb csikóval bemutatott anyakancák számára, melyek jól ápolt erőteljes állapotban vannak és a jó tenyészkevelekkel bírnak: I. díj 100 korona. II. díj 80 korona. III. díj 60 korona. IV. díj 40 korona. V. Két díj a 20 korona. II. Három éves kancacsikók számára, melyek kitűnő tenyészkeveleséget ígérnek. I. díj 80 korona. II. díj 60 korona. III. díj 40

korona. IV. Két díj a 20 korona. V. Három díj a 10 korona. III. Egy és két éves kancacsikók számára: I. díj 60 korona. II. díj 40 korona. III. Két díj a 20 korona. IV. Három díj a 10 korona. IV. Egy és két éves méncsikók számára: I. díj 50 korona. II. díj 30 korona. III. Négy díj a 10 korona. V. Három éves és ennél idősebb ménnek számára: I. díj 50 korona. II. díj 30 korona. III. Három díj a 10 korona. A díjazásra felvonuló állatoknál elégséges, ha azok az napon reggel 7 órakor a díjazás megkezdése előtt a helyszínre vezetettek, ahol a helyi hatóság az összeírásuk és osztályonkénti elhelyezésükről gondoskodni fog. A díjazáson bemutatott állatok megbíráását, valamint az odaitélt díjak kiosztását a vármegyei gazdasági egyesület bizottsága eszközli. A pályázatban csak azon tenyésztők vehetnek részt, akik bélyegtelen batósági bizonyítvánnyal igazolják, hogy az egy évvel fiatalabb csikóval bemutatott anyakancák a csikó születte előtt már tulajdonukban voltak, illetőleg, hogy a bemutatott 1—3 éves kancacsikók, 1—3 éves méncsikók és ménnek az ellés idejében birtokukban volt kancáktól származnak és általuk neveltettek. A díjazás kezdete reggeli 9 órakor.

Arató ünnepély.

Obecsei tudósítónk írja, hogy ott az obecsei első r. kath. földmives egyesület folyó hó 23-án pompásan sikerült arató ünnepélyt rendezett. Az ünnepély körmenettel kezdődött reggel, mely az egyleti helyiségből indult ki. A menetben közel ötszáz földmives legény és ugyanannyi leány vett részt. Elöl lovagolt ingbe-gatyába öltözött harminc lovas, utána beláthatlan hosszú sorban fehérbe öltözött legények és leányok, párosával. A menetet nemzetiszínű zászlók, számtalan magyar címer és buza-kalász-koszorúk ékítették. A menet a Szent-István-téren, a Szabadság-szobor előtt megállott s elénekelték az ünnepelők a Himnuszot. A felvonulás után tánc volt az egyet óriási tánctermében. Az ünnepély sikere — melyen öt-hatezeren vettek részt — Jauch Ferenc obecsei plébános buzgólkodásának érdeme. Az arató ünnepély nagyarányu voltát példázza, hogy a táncmulatság bevétele ötezer korona volt, melyet jótékony célokra fordítanak.

Halott a Tiszában.

A Mosorin község mellett elfolyó Tiszából a napokban egy férfi hullát fogtak ki a halászok. Az előjáróság azonnal táviratozott a titeli járásbírósnak, ahonnan a vizsgálóbíró és a törvényszéki orvos másnap a helyszínére mentek a vizsgálat megejtése végett. A kifogott hulla 30—35 éves férfi hullája, kavicstörő munkásnak látszik. Az orvostörvényszéki boncolás revolverlövést konstatált a testén, melyek egyike haláltokozó volt és minden valószínűség szerint idegen kéztől eredt. Hogy ki volt a szerencsétlen meggyilkolt ember és kik voltak a gyilkosai, a vizsgálat lesz bivatva kideríteni, ha ugyan sikerülni fog. A nyomozás a legszelesebb körben megindult.

Rablás.

Adáról írja tudósítónk: Vasárnap éjszaka Adán eddig ismeretlen tettesek két helyen betörést követtek el. Az egyik özv. Pilliser Lázárné üzlethelyiségében történt, hova a betörők az ajtót kifeszítve, oly csendben s zaj nélkül hatoltak be, hogy az üzlet mellett levő szobában fekvő báziaik mit sem vettek észre. A rablók 8 koronányi rézpénzt, három biztosítási kötvényt, egy arany gyűrűt, 30 korona értékű harisnyacsomagot és 10 korona értékű kendőt, továbbá egy fiókot vittek magukkal. Általában meglátszott, hogy kapkodtak és valami zajtól meg is riadhattak, mert sietségtükben elejtettek és ott felejtettek egy börtáskát, melyben egy pipa, egy kés és egy dohányzacskó volt és a mely tele volt tömve cigarettával. A betörést három óra után vette észre az arra haladó csordás, ki nyitva látta a boltajtót és azt hitte, hogy már nyitnak. Hívására berohantak a szobából a báziaik, kik természetesen a legnagyobb rémtürettel látták a boltban álló embert és a nyitott ajtókat. Az esetről nyomban jelentést tettek a csendőrségnél. — A másik betörést Bunyevác Jócó ellen követték

el, kinek háza a község végén van. Itt a salukátert kifeszítették és az ablakon keresztül hatoltak a szobába. A betörők itt is nagy csendben működtek, mert itt sem vették őket észre az udvarban alvók. Száz korona készpénzt és az összes ruha- és ágyneműket magukkal vitték a rablók, kik valószínűleg egy és ugyanazok az előbbi betörés tettesei. Érdekes, hogy Bunyevác Jócónál a mult héten egyik éjszaka almát akartak lopni, de akkor tetten érték a tolvajokat, akik menekülve ott felejtették a falhoz támasztott létrát. Bunyevác azután levelet kapott, hogy majd eljönnek a létráért, ő azonban nem fektetett súlyt a dologra. Így történt azután, hogy a létrát is elvitték és őt is alaposan kifosztották. Adán különben, dacára annak, hogy rendőrség és csendőrség is van, igen gyakoriak a lopások és betörések különösen télen és alig fordul elő eset, hogy a tetteseknek nyomára jöttek volna.

Magyar gyárosok és kereskedők Boszniában

A kereskedelmi és iparkamarák boszniai kirándulása szeptember hó 13-án, tehát 3 nappal később indul, mint a hogyan eredetileg tervezték. Az utirányon is kisebb változás történt, a mennyiben Doberlin helyett, a közvetlenebb összeköttetés és az utazás kényelme szempontjából, egyenest Boszna Bród — Doboj irányában megy a kirándulás. A boszniai kormány három színben nyomtatott, gyönyörű akvarell illusztrációkat bocsátott a kamarák rendelkezésére, hogy azt a prospektusokhoz csatolhassák és az iránt is intézkedés történt, hogy az állami szállókban, a melyek a Keleten a nyugat-európai kényelem és tisztaság képviselői, kellő számú szobák rezerváltassanak a kirándulók részére. A vidéki kereskedelmi és iparkamarák bejelentése szerint számos hölgy is részt vesz ez élvezetes utazásban és azért úgy határozták, hogy a társasághoz nemcsak kamarai tagok és családtagjai, hanem az intelligens társadalmi osztályokból mások is csatlakozhatnak. Az utiterv Bosznia Hercegovina és Dalmácia fontosabb pontjait és nevezetességeit foglalja össze és nyolc napot vesz igénybe. A társaság zöme szeptember 20-án érkezik vissza, a vasuti jegy azonban 45 napig érvényes, tehát az ott tartózkodás tetszés szerint meghosszabbítható. A jelentkezés ez érdekes utazásra úgy a budapesti, mint a vidéki kereskedelmi és iparkamarák titkárságánál történhetik.

HIRDETÉSEK.

Eladó mérleg.

Egy már használt, de jó karban levő **sértés-mérleg** eladó. Bővebb értesítést ad **Sztojsits Pál** (paprika) Zombor, völgy-utca.

3—2

3676/1903.

Pályázati hirdetmény.

Baracska községben leköszönés folytán megüresedett és negyedévi utólagos részletekben folyósítandó évi 200 korona készpénz fizetéssel, valamint minden szülés után felek részéről 1 kor. 20 fillérben megállapított díjazással javadalmazott községi szülésznoi állásra pályázatot nyitok.

Kellően felszerelt kérvények **1903. évi szeptember hó 10-ig** terjesztendőek hozzám.

Baja, 1903. évi augusztus hó 18-án.

Főszbiró szabads.

Mentényi Sándor,
szolgabíró.

2—1

Meghívó.

Az „Első vaskuti segélyszövetkezet“ igazgatósági és felügyelőbizottsági tagjai, tekintettel a szabadkai királyi törvényszék 11571/P. 1903. sz. a. végzésére, újra közgyűlést hirdet az 1902-ik évi zárszámadások elintézésére végett. Ezen célból az augusztus hó 17 én megtartott igazgatósági gyűlésen határozott: 1. hogy a közgyűlésre meghívja a részvényeseket, mely **szeptember hó 6-án délután 1 órakor** lesz megtartva; 2. a március hó 3 án megtartott igazgatósági gyűlésen átvizsgált és helybenhagyott 1902 ik évi zárszámadások újból napirendre fölveendők a tárgysorozattal együtt a közgyűlésre.

A közgyűlési napirendre pedig a következő tárgyak vétettek fel: a) a közgyűlési elnök és jegyző választása, b) igazgatói és felügyelőbizottsági jelentés a lefolyt üzletéről, c) az 1902-ik évi mérleg bemutatása és esetleg a fölmentés megadása, szintugy a tiszta jövedelem elosztása fölötti intézkedés az alapszabályok 25. §-a értelmében, d) az igazgató, igazgatósági tagok, póttagok, cégjegyzők, felügyelő és lezároló bizottság választása, e) a szövetkezet fennmaradása vagy felosztása feletti határozathozatal az alapszabályok 33. §-a értelmében, f) a részvényesek sorából a jegyzőkönyv hitelesítésére két tag választása.

Kijelentetik továbbá az igazgatóság részéről, hogy a zárszámadás bemutatása alkalmával a segélyszövetkezet 888 tagot számlál. A lefolyt üzletében három új tagja lett a segélyszövetkezetnek a régi részvények átvételével, huszonöt tag az év folyamán töröltetett, kilenc tagnak pedig visszafizetve lett az üzleti részvénye, fölmondva nem lettek részvények.

Végül tétetett intézkedés, hogy a kereskedelmi törvény 243. §. 2. pontjában követelt összes zárszámadási okmányok, melyek részletesen és tüzetesen átvizsgáltattak, 8 napon át közszemlére kitéssenek a szövetkezet helyiségében.

Bácsvaskut, 1903. évi augusztus hó 17 én.

Az igazgatóság nevében:

Pilger Nándor s. k.

igazgató.

2-2

Zármérleg

az „Első vaskuti segélyszövetkezet“-től 1902. évi január hó 1-től december hó 31-ig.
Vagyon. Teher.

Egyenleg 1902. évi december hó végén	97177	63	Részvénytőke számla	219294	62
Kötvényekben	281927	—	Részvénytőke kamat számla	12095	83
Ingatlan (ház)	3300	—	Betétek számlája	135353	64
Butor és felszerelések értéke 20 ¹ / ₂ levonása után a használatért	228	68	Betéti kamat számla	5315	66
			Alaptőke számlája	4580	80
			Tartalékalap számla	3370	76
			Tiszta nyeresemény 2185 részvény közt felosztva, a részvény 1 kor. 20 fil.	2622	—
	382633	31		382633	31

Pilger Nándor s. k., **Szauter Gyula s. k.**, **Stehli Sebestyén s. k.**, **Raile Antal s. k.**
igazgató. szövetk. jegyző. pénztárnok. könyvelő.

A fő- és segédkönyvekkel összeegyeztetvén, összehangzó- és helyesnek találtattott.
Bácsvaskuton, 1903. évi március hó 3-án.

Krix János s. k., **Grünfelder Ferenc s. k.**, **Hellenbarth Márton s. k.**
fől. biz. tag. fől. biz. tag. fől. biz. tag.

2837. sz.

kig. 1903.

Pályázati hirdetés.

Krusevlya községnél leköszönés folytán tisedésbe jött és évi 600 koronával javadalmazott irnoki állásra ezennel pályázatot nyitok s felkérem az állást elnyerni óhajítókat, hogy minősítvényüket igazoló pályázati kérvényüket hozzám **folyo hó szeptember 20-ig** nyujtsák be, mert a később beadottak figyelembe vétetni nem fognak.

Zombor, 1903. augusztus hó 19-én.

Tárczay s. k.

2-2

főszolgabíró.

Tanonc!

A Fernbach és Kleiner-féle vaskereskedésben **Apatinban** egy jó házból való 13—15 éves keresztény fiú kedvező feltételek mellett azonnal **tanonc**ul felvétetik.

3-1

Tanonc kerestetik.

Egy jó házból való fiú tanonc^{ul} felvétetik **Konyovits Vojin** fűszerkereskedésében — Zomborban.

3-3

2684. szám.

1903.

Pályázati hirdetés.

Titel községnél a megüritlt epres kertési állásra ezennel pályázat hirdettetik. Felbivatnak mindazok, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy kellően felszerelt kérvényeikét alulirt község elüljáróságához **f. évi szeptember hó 20-ig** nyujtsák be. A kertési iskolát végzett pályázók előnyben részesülnek.

A kertész fizetése áll: évi 480 koronából és az epres kertben levő szabad lakásból.

Titelen, 1903. évi augusztus hó 26-án.

Vracsarics Gerő,

jegyző.

Házi koszt.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek becses tudomására hozni, hogy a „**Két fekete lóhoz**“ címzett vendéglőmben

kifőzést

rendeztem be, ahol ugy a házban, mint a házon kívül a legjobb koszt jutányos áron kapható.

A nagyérdemű közönség becses pártfogásába ajánlva maradtam

kiváló tisztelettel

Szemes József,

vendéglős.

5-4

65791. sz.

1903.

Faeladási hirdetés.

Az apatini m. kir. erdőbivatal irodájában **1903. évi szeptember hó 24-én délelőtt 10 órakor** zárt írásbeli ajánlatok tárgyalásával kapcsolatos nyilvános szóbeli árverés fog tartatni:

az apatini Gaja 7₈ és 166₁, szöntai Susnyár 37₆, apatini Feldschererwiese 85₂, szöntai Sztatina 160.—, apatini Habereck 75.— és Bildstöckl 84₇, összesen 616₄ kat. hold erdőterületen álló faanyagának tuskóirtási kötelezettség mellett való eladása iránt.

Kihasznlási időtartam 1903. évi szeptember hó végéig.

Kikiáltási ár 280485 korona 64 fillér.

Bánatpénz 20000 korona.

A vevőnek joga van a szerződési időtartam alatt a vágásterületeken nyári téli legeltetést, esetleg makkoltatást díjtalanul használni, továbbá az időközben kiirtott területeket felszántani és azokon akár kapás növényt, akár pedig kalászos gabonanemeket minden megszorítás nélkül termelni, sőt a kiirtott területet bérlet utján vagy feles mivelés által is saját előnyére értékesíteni.

Az árverési és szerződési feltételek az apatini m. kir. erdőbivatalnál a hivatalos órák alatt megtudhatók, ahol is a becsült fakészletre nézve felvilágosítás adatik.

Budapesten, 1903 augusztus hó 25-én.

M. kir. földmívelésügyi miniszter.

KEIL-LAKK

legkitünőbb mázólo-szer puha padló számára.

Keil-féle viasz-kenőcs kemény padló számára.

Keil-féle fehér „Glasur“ fénymáz 45 kr.

Keil-féle arany-fénymáz képkereteknek 20 kr.

Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók:

8-3

Weidinger S. és Zs. cégnél Zomborban.

Földeladás.

Zomborban, az u. n. Karakorija-féle dűlőben 18 katasztrális hold föld eladó.

Bővebb értesítést ad

Bikár Kuzman.

3—2

522. szám.

1903.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. § a értelmében ezennel közzhírré teszi, hogy a zombori kir. járásbíró 1903. évi V. 564. számú végzése következtében dr. Kürschner Eduard pozsegi lakos ügyvéd által képviselt Síg. Sternberg és társa pozsegi lakosok javára Fischer Samu és neje zombori lakosok ellen 240 kor. 60 fill. és járulékaik erejéig fogyanatosított kielégítési végrehajtás útján felülfoglalt és 2701 kor. 60 fillérre becsült különféle butor és italokból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori tek. kir. járásbíró V. 564/2. 1903. sz. végzése folytán 240 kor. 60 fill. tökéletesítés, ennek 1903. évi február hó 14. napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 61 kor. 80 fillérben bíróság már megállapított költség erejéig Zomborban adósok lakásán leendő eszközésére 1903. szeptember hó 10. napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adni.

Zomborban, 1903. évi augusztus hó 17-én.

Styrum Mór,

kir. bír. végrehajtó.

Pályázat tanítói állásra.

A rácmiliticsi róm. kath. népiskolánál lemondás folytán megüresedett német magyar tannyelvű tanítói állásra 1903. évi augusztus hó 29-ig pályázat hirdettetik. A tanítói állás javadalmazása 800 korona havi előleges részletekben, 100 korona lakáspénz, esetleg szabad lakás, ötödéves korpótlék, mely 500 koronáig emelkedhetik. A róm. kath. gazdasági ismétlő iskolában nem tanít. Megkívánatik a kántori teendőkhöz való teljes jártasság. A megválasztandó tartozik az állást szeptember 3-ig elfoglalni. A szabályszerűen felszerelt kérvények 1903. évi augusztus hó 29-ig a rácmiliticsi róm. kath. iskolaszékre címezve főtisztelendő Garay József esperesplébános urhoz Bácsdoroslóra küldendők.

Rácmiliticsen, 1903. évi augusztus 18-án.

2—2

A róm. kath. iskolaszék.

Bács-Bodrog vármegye alispánjától.

27018. sz.

alisp. 1903.

Árlejtési hirdetés.

Bács-Bodrog vármegye alispánja által ezennel közzhírré tétetik, hogy a vármegye alább részletezett 1904. évi szükségletének ugymint:

I. Írószerek.

Papírok:

1. 14 rizsma 1/0e legfinomabb miniszteri papír, fehér tiszta $34/42$ cm. 1000 iv 16 kg. á 14 kor. = 196 kor.
2. 2 rizsma F. o. D. legfinomabb miniszteri, fehér tiszta $34/42$ cm. 1000 iv 17 kg. á 32 kor. = 64 kor.
3. 42 rizsma 3. o. 9. D. bordázott, fehér irodai $34/42$ cm. 1000 iv 11 kg. á 9 kor. = 396 kor.

4. 200 rizsma 0/5 d. sima fehér irodai

$34/42$ cm. 1000 iv 12 kg. á 6 kor. = 1200 kor.

5. 40 rizsma II-ik számú diósgyőri kék fogalmi $37/44$ cm. I. minőségű á 23 kor. = 920 kor.

6. 20 rizsma II-ik számú diósgyőri fehér irodai $37/44$ cm. I. minőségű á 20 kor. = 400 kor.

7. 15 rizsma 8 ik számú median fehér irodai $46/50$ cm. I. minőségű á 50 kor. = 750 kor.

8. 20 rizsma 2. K. K. utánzott fehér irodai $37/44$ cm. I. minőségű, recézve és simítva á 16 kor. = 320 kor.

9. 7 rizsma 7/8 median szürke fogalmi $47/60$ cm. 1000 iv 30 kg. á 12 kor. = 84 kor.

10. 6 rizsma 7/10 kisregál papír, szürke fogalmi $50/70$ cm. 1000 iv 32 kg. á 16 kor. = 96 kor.

11. 8 rizsma 7/4 kisregál papír, szürke fogalmi $49/50$ cm. 1000 iv 17 kg. á 8 kor. = 64 kor.

12. 2000 iv itatós papír (vörös színű) 8 as nagyságú, 1000 iv 25 kg. nehéz, á 36 kor. = 72 kor.

13. 80,000 drb boríték, 22 cm. hosszú és 12 cm. széles zsákboríték, 1000 drb egy csomagban á 9 kor. = 720 kor.

Ezen papírnemekre a minták Sztrilich Béla vm. aljegyző hivatalos helyiségében (Vármegyeház I. emelet) megtekinthetők.

14. 60 doboz réztoll á 2 kor. = 120 kor. A Kuhn-fele és Schuber József féle hazai gyártmányokból az árlejtésnél minták mutatandók be, mely alkalommal a gyártmányok és tollak minősége a gazd. választmány által fognak elbíráltatni. Csakis I. ső minőségű szállítható.

15. 30 tucat legfinomabb fekete irón á 1 kor. = 30 kor.

16. 12 tucat legfinomabb vörös irón á 80 fil. = 9 kor. 60 fil.

17. 5 tucat legfinomabb kék irón á 70 fil. = 3 kor. 50 fil.

Az árlejtésnél Hartmuth és I. ső magyar íróngyárból minták mutatandók be.

18. 200 üveg vegyétanta 6/0 üvegekben, finom Dörner-féle á 1 kor. = 200 kor.

19. 50 üveg Antracén íróféntanta, Müller testvérek-féle, 1 literes üvegekben á 1 kor. 60 fil. = 80 kor.

20. 33 tucat legfinomabb tollszár, hosszú hegyes 18 tucat, rövid hasas 15 tucat á 50 fil. = 16 kor. 50 fil.

21. 50 doboz vörös nagy ragasztó ostya, 1 dobozban 1000 drb á 1 kor. = 50 kor.

22. 18 kiló szürke vékony kötöző spárpa, 7 águ 6 T. 100 grammos csomagokban á 2 kor. = 36 kor.

23. 13 kiló középvastag kötöző spárpa 200 grammos csomagokban á 1 kor. 80 fil. = 23 kor. 40 fil.

24. 20 kiló vastag csomagoló spárpa, 3 águ 2 T. 500 grammos csomagokban á 1 kor. 80 fil. = 36 kor.

25. 20 orsó nemzetiszínű erős selyemzsinór, 1 orsó 25 méter á 60 fil. = 12 kor.

26. 6 kiló angol sodrott házi cérna, 1 kiló 20 báb á 6 kor. = 36 kor.

27. 90 drb finom törölő gummi, téntára és irónra á 6 fil. = 5 kor. 40 fil.

28. 40 csomag spanyol pecsétviasz, finom jól égő és hideg állapotban jól tapadó, 8 drb egy kiló, $1/2$ kgros csomagokban á 1 kor. = 40 kor.

29. 1400 csomag Stearin gyertya, I. ső minőségű hazai gyártmány, 560 grammos csomagokban, 400 csomag 5-ös és 1000 csomag 6-os számú á 1 kor. = 1400 kor.

Összesen 7380 korona 40 fillér.

II. Szolgák ruházata.

1. 20 drb köpeny, hazai gyártmányu szürke posztóból, erős barchend béléssel á 48 kor. = 960 kor.

2. 27 drb mente, hazai gyártmányu kék posztóból, fekete erdélyi bárányszőrrel, fehér bárányszőrrel á 42 kor. = 1134 kor.

3. 57 drb rövid atilla, vármegyei kék posztóból, fehér zsinórzattal és gombokkal á 22 kor. = 1254 kor.

4. 114 drb magyar nadrág, vármegyei kék posztóból, fehér zsinórzattal, oldalzsebekkel á 16 kor. = 1824 kor.

5. 57 drb mellény, vörös posztóból, fehér zsinórral és gombokkal á 6 kor. = 342 kor.

6. 57 drb teljes nyári öltöny, egy zubbony, egy mellény, egy pantalon nadrág beeresztett vitorlavászonnal á 14 kor. = 798 kor.

7. 1 drb zubbony, vármegyei kék posztóból (minta szerint) á 20 kor. = 20 kor.

Összesen 6332 korona.
A ruháminták Sztrilich Béla vm. aljegyző hivatalos helyiségében (Vármegyeház, I. emelet) megtekinthetők.

III. Sapka és kalap.

1. 55 drb sapka, vörös posztó, fehér zsinór, szemvédő (minta szerint), mindegyik sapkára viaszos vászon áthuzat á 3 kor. 60 fil. = 198 kor.

2. 2 drb kalap, fekete szőrből, bélelve á 3 kor. 60 fil. = 7 kor. 20 fil.

Összesen 205 korona 20 fillér.
Minták úgy mint a ruházatnál megtekinthetők.

IV. Tüzelő fa.

Cser vagy tölgy hasábfá, 1898—99. téli vágás, egészséges I. minőségű, cser 205 méterrel á 29 kor. = 5945 kor., tölgy 230 méterrel á 26 kor. = 5980 kor.

V. Világítás.

Petroleum világítás, a megyei palota folyosóira 20 mm. széles bélel biró lámpák-nak, 38 lámpa á 55 kor. = 2090 kor. — 6 drb köréggő. A lámpák, bél és egyebek beszerzése, gyújtás és eloltás a vállalkozót terbelik.

VI. Seprők és kefék.

1. 10 drb szőrseprő, öles nyéllel.

2. 16 drb kézi szőrseprő, rövid fogóval.

3. 100 drb kötött első minőségű cirokseprő.

4. Hosszu nyélre való szőrseprő, nagy fal- és padlóporló.

5. 24 drb suroló kefe, nagy erős, legjobb minőségű.

6. 100 drb nyirfaseprő, nagy erős, legjobb minőségű.

Összesen 160 korona

szállítására iránt 1903. évi szeptember hó 7-én délelőtt 9 órakor Zomborban a vármegyeház kisebbik tanácskozási termében előzőleg már Sztrilich Béla vm. aljegyző hivatalos helyiségében (vármegye palota I. e.) betekinthező és az árlejtésnél is felolvasandó feltételek alatt nyilvános árlejtés fog tartatni.

Erről vállalkozni szándékozók oly megjegyzéssel értesíttetnek, hogy ajánlatot írásban is tehetnek, mely azonban az árlejtést megelőző napon délelőtti 11 óráig a vármegye alispánjánál vagy törvényszerű helyettesénél annál is inkább benyújtandó, miután a később beérkező ajánlatok figyelembe vételét nem fognak. Az írásbeli ajánlatokhoz a vállalati becsár 10% jával felérő bánatpénz akár készpénzben, akár a budapesti áru- és értéktőzsdén jegyzett, a névértékét felül nem haladható árkelet szerinti értékű állampapírokban csatolandó; az ajánlat szövegében pedig a szállítási árak egyenként és összesen számokkal és szóval is kiirandók, ugyszintén világosan felemlítendő az is, hogy a vállalkozni szándékozó az árlejtési feltételeket és a szállítandó tárgyak mintáit ismeri és magát a feltételekben felhozottaknak aláveti, továbbá az ajánlat borítékára határozottan kiirandó, hogy az ajánlat mire tétetik. A szóbeli árlejtést megelőzőleg ugyanazon bánatpénz teendő, mint az írásbeli ajánlatoknál s azon ajánlattevők, kiknek netalán korábbi vállalatból kifolyólag óvadékuk van a zombori kir. adóhivatalnál, figyelmeztetnek, hogy ezen óvadék bánatpénzül az árlejtésnél, mely új ügylet, el nem fogadtatik. Végül megjegyztetik, hogy a tárgyak mintái azok kivételénél, melyekre fentiek szerint az ajánlattevők mintáikat bemutatni tartoznak, a vármegye birtokában vannak s csakis azokkal egyezőkre fog az árlejtés tartatni.

Kelt Zomborban, 1903. évi augusztus hó 11-én.

Alispán helyett:

Vojnits István,

vármegyei főjegyző.

3—3

Bács-Bodrog vármegye alispánjától

27.073 szám.

alisp. 1903.

Arlejtési hirdetmény.

Bács-Bodrog vármegye alispánja részéről ezennel közhirre tetetik, hogy az alább megnevezett munkák biztosítása céljából **1903. évi szeptember hó 14. napján (hétfő) reggeli 9 órakor** a vármegye székházának kistermében részint eskis zárt írásbeli, részint pedig zárt ajánlatokkal egybekötött szóbeli versenytárgyalás fog tartatni, amelyre a vállalkozni kívánók ezennel meghívotnak.

A biztosítandó munkák a következők és pedig:
1. A baja—mélykut—kisszállási törvényhatósági közsüt Baja város. Csávoly és Felsőszentiván községek közötti 12-3—20-0 km. szakaszának műtűt leendő kiépítése.

Előirányzott költség 206,877 korona 68 fillér.
Leteendő bántpénz 20,000 korona.
Kiépítési határidő a munka tényleges áradás napjától számítandó 8 hónap, melybe az építésre alkalmatlan téli időszak vagyis november hó 1-től március hó 1-ig terjedő idő be nem számítatik.

2. A zombor—bezdáni törvényhatósági közsüt levő 3. és 4. számú utkaparóházakhoz szükséges kerítések. Előirányzott költség 1027 korona 50 fillér.
Leteendő bántpénz 100 korona.
Elkészítési határidő a munkaátadás napjától számított 5 hét.

3. A rácmillities—gombosi törvényhatósági közsüt 12-40—12-96 km. szakaszának és az apatin—zombori tvhatósági közsüt 17-00—19-50 km. szakaszának szükséges homokolása és a rácmillities—gombosi tvhatósági közsüt 12-40—12-43 km. szakaszán kövezett feljáró létesítése.

Előirányzott költség 1645 korona 89 fillér.
Leteendő bántpénz 160 korona.
Elkészítési határidő a munkaátadás napjától számított 8 hét.

4. A palánka—ujvidéki törvényhatósági közsüt levő 1., II., III. és IV. számú utkaparóházaknál szükséges deszkakerítések elkészítésére.

Előirányzott költség 2785 korona 20 fillér.
Leteendő bántpénz 270 korona.
Elkészítési határidő a munkaátadás napjától számított 6 hét.

5. Az almás—ómorovici tvhatósági uton Bajmok és Paesér községek között levő utkaparóház telkének bekerítése.

Előirányzott költség 474 korona.
Leteendő bántpénz 48 korona.
Elkészítési határidő a munkaátadás napjától számított 4 hét.

6. A zombor—óbecsei tvhatósági közsüt 26—31 km. szakaszán szükséges utszabályozás, árkolás és műtűrgy építése.

Előirányzott költség 2478 korona 49 fillér.
Leteendő bántpénz 240 korona.
Elkészítési határidő a munkaátadás napjától számított 8 hét.

7. A rácmillities—gombosi tvhatósági közsüt 6—9 km. szakaszán szükséges vízvezetési, árkolási, utszabályozás és ezzel kapcsolatos egyéb munkák.

Előirányzott költség 6033 korona 06 fillér.
Leteendő bántpénz 600 korona.
Elkészítési határidő a munkaátadás napjától számított 12 hét.

8. A palánka—ujvidéki tvhatósági közsüt 4—7 km. közötti a műtű mellett elvonuló nyári utnak feltöltése és szabályozása.

Előirányzott költség 6919 korona 03 fillér.
Leteendő bántpénz 690 korona.
Elkészítési határidő a munkaátadás napjától számított 8 hét.

9. A Szegehytől a hegyes—feketehegyi vasuti állomáshoz vezető tvhatósági uton Szegehy község belterületén szükséges árok kikövezése.

Előirányzott költség 4265 korona 60 fillér.
Leteendő bántpénz 420 korona.
Elkészítési határidő a munkaátadás napjától számított 8 hét.

Ezen felsorolt munkák közül az 1. pont alatt megnevezett munkára csak zárt írásbeli ajánlat tehető, míg a többi munkálatokra tetszés szerint írásbeli zárt, vagy szóbeli ajánlat, avagy mindkettő is adható be. A vonatkozó írásbeli ajánlatok, melyekben az illető versenyző, vagyis vállalkozni kívánónak a neve, polgári állása, rendes tartózkodási helye, továbbá az ajánlatok egységi és összes vállalati árai és pedig az utóbbiak ugy számokkal, mint betűkkel is kiürandók és amelyekben a fentebb meghatározott mennyiségű biztosíték készpénzben, vagy az állami építkezéseknél biztosítékul is elfogadható értékpapirokban, vagy jó hírnévnek érve dí takarékpénztári betétkönyvecskében okvetlenül esatolandó és **folyó évi szeptember hó 13-ik napjának délelőtti 10 órájáig** a vármegye alispánjára címezve nyújtandók be.

Versenyzők ajánlatukhoz a köfajból megfelelő és peeséttel ellátott mintaköveket tartoznak bemutatni. A zárt írásos ajánlatnál ezen minták az ajánlatnál egyidejűleg adandók be a vármegyei közigazgatási iktatóhivatalba, amennyiben ezt elmulasztják, úgy ajánlatuk figyelembe nem fog vétetni, a felajánlott köanyagok megvizsgálására vonatkozólag az ajánlathoz a kir József műegyetem műszaki mechanikai laboratóriumával kapcsolatos kísérleti állomáson végzett szilárdsági kísérleti eredményről a hivatalos bizonyítvány vagy eredetben vagy hitelesített másolatban esatolandó.

Az ajánlatok ugy adandók be, hogy mindegyiknek borítékára a szükségesek, vagyis az ajánlatot tevő neve és lakhelye, továbbá a tárgy a mire az ajánlat tétetik és végül a bántpénzült letett készpénz illetve értékpapir

rok értékösszege világosan feljegyzendők, megjegyeztetvén, hogy a kitett határidőn túl beérkező, vagy az előirt kötelekeket bármilyen tekintetben nélkülöző ajánlatok, valamint az utó- és távirati ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Azok, kik a felsorolt vállalatra a nyilvános szóbeli versenytárgyalás útján kívánok pályázni, kötelesek az illető vállalatra nézve fentebb kikötött biztosítékot a szóbeli árlejtést megelőzőleg lefizetni, különben az árlejtésben részt nem vehetnek.

A szóbeli árlejtés megkezdése előtt az abban résztvenni szándékozók tartoznak kijelenteni, hogy az illető vállalatra vonatkozó részletes árlejtési feltételeket és egyéb kapcsolatos előirányzati okmányokat tökéletesen ismerik, míg az írásbelileg pályázók ezen kijelentést ajánlatukban kötelesek megtenni.

A letett biztosítékot a vállalkozó a megajánlott és elfogadott vállalati összeg 100%-ának megfelelőleg kiegészíteni tartozik. Megjegyeztetik ez alkalommal, hogy az ajánlat a kereskedelemügyi m. kir. miniszter urnak 10839/Vl. 1900. számú intézkedéssel feltételeken biztosított 14 filléres vasuti szállítási díjkezdemenyre való tekintet nélkül teendő meg, vagyis az ajánlat eskis a rendes szállítási díjaknak figyelembe vételével adandó, amennyiben azonban ezen vasuti szállítási díjkezdemenyre a vármegyének megadatnók, úgy a rendes és ezen díjkezdemenyes díjtételből származó különbözetet a vármegye javára esik. Az egyes utvonalakra szükséges utépítési anyagoknak a Ferenc-esatornán való szállításánál biztosított szállítási díjkezdemenyre elvezete tekintetében pedig a vármegye és a Ferenc-esatorna részvénytársaság között létrejött megállapodás szolgál irányadóul, mely megállapítás az alispáni hivatalnál betekinthező.

A benyújtott ajánlatok minden irányban t-hető mérlegelése alapján való szabad választás jogát a vármegye magának fentartja.

Végül megjegyeztetik, hogy a vonatkozó részletes árlejtési feltételek és egyéb kapcsolatos műszaki okmányok a zombori m. kir. államépítészeti hivatal hivatalos helyiségében (Vármegyeház I. emelet) a rendes hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Zomborban, 1903. évi augusztus hó 13-án.

Alispán helyett:

ifj. Vojnits István,
vármegyei főjegyző.

2-2

2618 szám.

1903.

Árverési hirdetmény.

Csonopla község elöljárói részéről ezennel közhirre tetetik, hogy a község tulajdonát képező egy darab számfeletti tenyészbika **folyó évi augusztus hó 31-én délelőtt 9 órakor** a község házában tartandó nyilvános árverésen készpénz fizetés mellett a legtöbbet ígérőnek el fog adatni.

Csonoplán, 1903. augusztus 18-án.

Deák Andor, **Lengyel József,**
jegyző. 2-2 bíró.**ELSŐ BAJAI AGYAG-, CEMENT- ÉS GIPSZÁRUGYÁR**
Özv. SPITZER SIMONNÉ és TÁRSA.

Ajánlják: **templomok, folyosók, kapubejáratok, konyhák, fürdőszobák, üzlethelyiségek, gépházak, kertiházak stb.**
kövezetének, ugyszintén falak burkolására

egyszerű és diszes Metallique lapjaikat,

mint legszebb, legtartósabb és legolcsóbb burkoló anyagot.

Préselt járdatégla, gipszdiszitmények, cement diszcserép.

Mintalapokkal és költségvetéssel bármely hajó- vagy vasutállomásra szivesen szolgálunk.

*—4

Telefon 33.

Acetylen világítás.

Az első magyar engedélyezett

LAKOS NÁNDOR-féle

acetylen-gázvilágítási vállalat, gazdasági gép-, kut- és szivattyu-gyára,

Hydrotechnikai iroda:

BUDAPESTEN (Szövetség-utca 3.)**Délmagyarország részére****ZOMBORBAN,**

Széchenyi-körút 348. szám alatt központi műszaki és kereskedelmi irodát állított fel.

Tervrajzokat és költségvetéseket díjtalanul készít.

Acetylen világítás, vízvezeték, fürdő és closet berendezésekről.

Gazdasági gépek, szivattyúk, vízvezetési felszerelések, szerszámok és szerszámok, technikai és gazdasági árukról árjegyzéket ingyen és bérmentve küld.

Szives megkereséseket vár

Acetylen-gázvilágítási vállalat**Z O M B O R,**

10-10

Széchenyi-körút 348. sz. alá küldeni.